

Spotlicht op...

JEF CAELEN

Vóór 2004 had bijna niemand van Jef Caelen gehoord, maar in korte tijd is zijn naam in brede kring bekend geworden. Nadat hij een zilveren medaille bij de UNICA voor 'Vervroegd pensioen' verkreeg en laureaat is geworden op de laatste Nationale NOVA Manifestatie met 'Het kruis', is Jef Caelen een 'bekende filmer' geworden. Zijn naam mag dan geen vraagteken meer zijn, maar wie is deze in 1951 geboren Maastrichtenaar die de ene na de andere prachtige film maakt?

Als twaalfjarige zette Jef Caelen zijn eerste schreden op het filmpad door met een vriend een verhaal voor een film over smokkelaars te schrijven. Ze kochten voor 50 gulden een camera maar er was geen geld om ook nog filmrolletjes te kopen. Het filmplan en de camera belandden daarom in de ijskast. Het zou nog tien jaar duren voordat Jef echt ging filmen.

NAR

In 1973 werd het verhaal over de smokkelaars herschreven en verfilmd. Jef was nu beter bij kas maar een plakpers kon hij niet bekostigen. De film werd daarom in de camera gemonteerd. Toen Jef wel een plakpers kon kopen, werd de film opnieuw opgenomen en in oktober 1975 ging 'Pol Flonckeleer' in première. In datzelfde jaar werd Jef lid van filmclub LAS uit Maastricht. Snel vormde zich een groep om Jef die in hoog tempo speelfilms maakte op de meest exotische locaties. De filmvrienden noemden zich NAR, een naam die uitsluitend de betekenis heeft die het woordenboek er aan geeft. De volgende NAR-productie was 'In opdracht van professor Zinloo'. Deze film werd in 1976 met succes op de Limburgse Filmdagen vertoond, maar de jury had de nodige kritiek. In het juryrapport was te lezen: 'Een ambitieuze onderneming is gestrand doordat de makers te hoog hebben willen grijpen!' NAR was niet teleurgesteld en bleef met veel enthousiasme speelfilms maken, onder andere 'De vierde man', 'Mont Vérité' en 'Balder'. De laatste twee films werden in 1977/78 op de Nationale NOVA Manifestatie vertoond. In 1979 hief NAR zichzelf op omdat de meeste leden aan het begin van hun

maatschappelijke carrière stonden en weinig of geen tijd voor filmen konden vrijmaken. Jef ging alleen door en maakte in het begin van de jaren tachtig ondermeer 'De zoon van Hirtel', 'Was oma lief?' en 'The dream is over'. Al deze films eindigden op de Nationale NOVA Manifestatie bij de Ten Best. In tien jaar maakte Jef 46 films, waaronder 23 speelfilms.

Te weinig tijd

In 1984 stopte Jef van de ene op de andere dag met filmen nadat hij was benoemd tot 'hoofd der school'. Vanaf zijn 24^e had hij als onderwijzer voor de klas gestaan en nu hij meer taken en verantwoordelijkheden kreeg, resteerde te weinig tijd voor zijn filmhobby. In zijn schaarse vrije tijd bekwaamde hij zich in het wijnproeven. Ruim twintig jaar zou Jef buiten het filmwereldje staan.

In 2004 kreeg Jef het idee om een film te maken voor de verjaardag van zijn neef, kunstenaar Jos Caelen. Het maken van 'Caelen over Caelen' was geen sinecure. De filmwereld die Jef in 1984 verlaten had, was totaal veranderd. Filmen was video en computermontage geworden. Met de hem kenmerkende gedrevenheid maakte Jef zich de nieuwe technieken eigen. Op aandringen van zijn vrouw Mechelien schreef hij 'Caelen over Caelen' in voor de Limburgse Filmdagen en tot zijn verbazing werd aan de film een bronzen medaille toegekend.

Dit succesje markeerde het begin van de tweede filmpriode van Jef. Deze tweede periode was in menig opzicht een herhaling van de eerste periode. Met Collectief '05 verzamelde Jef weer een groepje om zich heen om samen films te maken, hij werd lid van een filmclub, nu van de Geleense Smalfilm- en Videoclub, en al

SJEF CAELEN

snel viel hij landelijk in de prijzen. Met dezelfde energie en gedrevenheid als in zijn jonge jaren maakte Jef weer de ene na de andere film. Dit jaar was hij maar liefst met vijf films op de Nationale NOVA Manifestatie vertegenwoordigd.

'Slavendrijver'

Jef is in menig opzicht zeer getalenteerd. Hij bedenkt en schrijft het verhaal voor zijn speelfilms, doet de regie en de montage. Wat zijn films vooral boven de grijze middenmoot doet uitstijgen, is de combinatie van vakmanschap en kunstzinnigheid. Speelfilm is zijn favoriete genre maar andere filmgenres gaat hij niet uit de weg. Naast filmer is Jef ook een begenadigd acteur. In veel van zijn films speelt hij een rol aan de zijde van zijn vrouw Mechelien. Opvallend hierbij is dat Jef zich nergens voor geneert als een rol dat vraagt. Je moet het maar durven om zoals in 'Vervroegd pensioen' in de pij van een Tibetaanse monnik in een winkelcentrum inkopen te gaan doen. Als je het aan zijn vrienden van Collectief '05 vraagt heeft Jef maar één minpunt: hij is een slavendrijver! Bij het opnemen van een film wordt van 's morgens vroeg tot diep in de nacht gewerkt. Van een koffiepauze heeft Jef nooit gehoord. Jef is de last der jaren nog niet zat! Druk met het onderwijs heeft hij het nog steeds nadat hij vanaf 1999 directeur van twee basisscholen werd en de laatste twee jaar ook nog voor zestig scholen de onderwijsvernieuwing stimuleert. Toch blijft hij tijd vinden voor het maken van veel films. Jef Caelen zal de komende jaren op filmfestivals nog veel moois laten zien.